

Naroči ... an, pol leta
40 din. ... eta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celoletno 160 din. Inse-
reti ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Tiša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

»Naša Straža« izhaja v ponedeljek, sredo in
petek. Uredništvo in upravništvo je v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsaki dan samo od 11. do
12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Neza-
prte reklamacije so poštine proste. — Tele-
fon interurban št. 113.

23 številka.

MARIBOR, dne 26. februarja 1926.

Letnik II.

Politične spletke.

Dr. Ninčič v Rimu.

Zunanji minister dr. Ninčič je z italijanskim poslanikom generalom Bordero nenadoma odpotoval v Rim. Posebno značilno je to, da je dr. Ninčič odpotoval, ne da bi preje o tem obvestil parlamentarne klube. Skrivanje vseh važnih zunanje-političnih dogodkov pred poklicanimi zastopniki ljudstva, je prišlo tako v navado, da se zunanja politika vodi popolnoma izven parlamenta in brez njegovega sodelovanja. Dejstvo, da spremlja dr. Ninčiča italijanski poslanik general Bordero, ne more dajati ravno največjih nad, da bomo iz teh novih pogajanj izšli dobro.

Kakor vse kaže, se pripravlja vojaška pogodba, kakor smo zadnjič pisali. V Ljubljani je italijanski poslanik izjavil poročevalcem:

»Spremljam vašega zunanjega ministra dr. Ninčiča v Rim v službeni lastnosti italijanskega poslanika v Beogradu. Motivi sestanka so vam znani iz komunikacije, ki je bil izdan včeraj zvečer. Gre za razgovor o splošni situaciji, ki je nastala v srednji Evropi po locarnski pogodbi. Logično je, da se bodo tudi s tem sestankom utrdile prijateljske vezi, ki vežejo obe državi.«

Volilne kombinacije.

V političnih krogih še vedno debatirajo o volitvah, Razine politične stranke so prepričane, da pride do volitev v najbližjem času. Volitve naj bi izvedli radikali z Radičem. V tem primeru bi v vrstah ministrov došlo

do nekaterih izprememb. Iz vlade bi izpadla minister notranjih del Boža Maksimovič in minister za socialno politiko Milan Simonovič. Okolica ministrskega predsednika Pašiča se drži v tem vprašanju rezervirano in pravi, da ni izključeno, da bi moglo priti do volitev, ali to samo v izredno težkih razmerah.

V opozicijskih krogih pa se v to kombinacijo ne veruje, temveč se povdarja, da je razširjenje vlade najbolj aktualno.

Aca Stanojevič in Ljuba Jovanovič.

Aca Stanojevič je še vedno v Beogradu. Te dni je imel daljšo konferenco z Ljubo Jovanovičem. Misli se, da je šlo za to, da se Ljuba Jovanovič v svojih zahtevah nekoliko omeji vsaj dotlej, dokler se gotova vprašanja v vladi ne rešijo in dokler se ne sprejme proračun. Sam Pašič si namerava v najkrajšem času najti namestnika iz radikalnih vrst.

O nesoglasju v demokratski stranki

se zopet mnogo piše. Baje so v stranki tri struje. Voja Veljkovič je za najostrejšo opozicijo. Mož velja za nekakega republikanca.

Dr. Marinkovič je za politiko sporazuma potom široke vladne koalicije, Timotijevič in dr. Kumanudi bi se pa baje najrajši zopet združila z samostojnimi demokrati. Davidovič se še ni odločil za eno od teh smeri in skuša odpraviti nesoglasja.

Nekdaj in sedaj.

Pri proslavah zaslužnih mož iz srbske preteklosti so radikali najglasnejši, brezobzirno reklamirajo slavljenje in slavo za sebe, ko je jasno, da so spomini na nekdanje srbske ljudske voditelje najhujša obtožba današnje radikalne stranke.

Dne 23. t. m. se je slavila 100 letnica rojstva voditelja vojvodinskih Srbov, Svetozarja Miletiča. Kar je bil za Hrvate Ante Starčević, za Madžare pa Lajoš Košut, to je bil za Srbe v Vojvodini pisatelj in politik Svetozar Miletič: predstavnik borbene nacionalizma.

Ko se je za svoje rojake boril proti Bachovemu sistemu je z odobravanjem gledal na borbe Pešte z Dunajem. Dunaj je moral začeti popuščati, l. 1860. je prineslo županijske samouprave, ko si je pa Pešta priborila svoje, je pa proti Hrvatom in Srbom začela nastopati kakor poprej Dunaj. Celo Miletičevo življenje je bilo boj, tudi po ječah je trpel za svoje ideale.

Cilj mu je bil, kakor sam pravi, — »da narod ne nosi tujega jarma, da postane na svoji zemlji svoj gospodar, da ima svojo državo, da drugi narodi ne stojijo nad njim in ne razpolagajo z njim«, zahteval je pa načelno in dosledno za vsako, tudi svobodno nacionalno državo največjo ustavno svobodo in demokracijo.

Hrvate je smatral za brate, za bratski narod in ne za nekeke odtujene Srbe, katere je treba prevesti ali »prisajediti« pravemu srbstvu, kakor pravijo in hočejo današnji radikali.

Nekateri radikali sicer od časa do časa dajo kako skromno priznanje treh narodov in jugoslovanstva potlom mirnega razvoja, nikdar se pa v tem pogledu ne udeležujejo. Državi so dali ustavo proti ogromni večini Slovencev in Hrvatov, polastili so se vseh važnih državnih mest in poslov, ko se pa posamezni ministri razgovorijo na agitaciji, pa zvemo, da tega še ni dovolj. Baš te dni se je udeleževal v velesrbski agitaciji minister Simonovič. Povdarjal je, da je v skupščini že sedaj okrog 200 srbskih poslancev, naj bi jih bilo še več, da bodo vsa državna vprašanja sami reševali. Kakor drugi, tako sta tudi sinova Slavko in Krsto Miletič kot radikalna ministra tuja in skrajno nasprotna duhu in idealu velikega očeta.

Lani začetkom maja je bila 50 obletnica prerane smrti prvega srbskega ljudskega politika in začetnika narodne radikalne stranke Svetozarja Markoviča. Današnji radikali pravijo: to je naš človek! — Nanj se sklicujejo pri svoji agitaciji za politiko, ki predstavlja in izvaja vse to, kar je pokojni najodločnejše pobijal.

Radikali so silno vneti pri proslavljanju velikih srbskih mož, ki so varno shranjeni v zemlji. Če bi pa slavljenci danes vstali iz svojih grobov, bi jih od radikalov takoj zadela obznana in končali bi še slabše kot prvič — najbrž v strašni beograjski policijski bastili — glavnjači.

Politične beležke.

Kedo bo dr. Lorkovičev naslednik v narodni skupščini? Na poslansko mesto pokojnega dr. Ivana Lorkoviča pride Stjepan Matijević, seljak iz Blata in član HSS. Radičev klub bo štel sedaj 58 poslancev.

Združitev bunjevaške stranke z radičevci. Pogajanja za zblizanje in združitev bunjevske-šokavske stranke z radičevci so se vršila že dalje časa in rodila te dni take uspeh: Bunjevaško-šokavska stranka preneha in se popolnoma spoji s HSS. Ob priliki te združitve sta podala predsednik bunjevaško-šokavske stranke Mirko Ivkič in Vaudetič, bivši veliki župan in župan Subotice, tole izjavo: Mi smo se popolnoma zedinili s Hrvatsko seljaško stranko glede velikih ter važnih točk. Med obema strankama se še imajo razčistiti le nekatere formalnosti. Radi tega sporazuma preneha stranka Bunjevcev in Šokceev, se združi s HSS, ki se je v Subotici na novo preuredila. Združitev s Hrvatsko seljaško stranko temelji na idealni podlagi in nas ne vodijo prav nikake osebnosti.

Po svetu.

Vodja grške zarote v Skoplju. Zaroto proti grškemu diktatorju Pangalosu je organiziral polkovnik Plastiras. Dočim se je Pangalosu posrečilo po odkritju zarote skoro vse voditelje aretirati, je Plastiras srečno pobegnul na jugoslovansko ozemlje ter odpotoval naprej v Beograd. Pred nekaj dnevi se je odpeljal od tu z brzovlakom proti Gjevgeliji. V vlaku sta ga spoznala dva grška trgovca, ki sta obvestila o tem grškega konzula v Skoplju. Prišel je na kolodvor ter se razgovarjal s Plastirasom, ki mu je izjavil, da potuje v Gjevgelijo na sestanek s sorodniki. Na postaji Gradsko je Plastiras izstopil in tu se je izgubil sled za njim. Šele v noči od 23. na 24. t. m. je policija v Skoplju aretirala nekega grškega trgovca, ki je končno izjavil, da je polkovnik Plastiras. Seveda je bil takoj izpuščen, vendar ga je policija pozvala, da naj mesta ne zapusti. V Grčiji se silno boje Plastirasovega povratka. Mejo stražijo najzvestejše Pangalosome čete.

Razvoj ponarejevalske afere na Madžarskem. Preiskovalna parlamentarna komisija, katero je madžarski parlament izvolil, da preišče falsifikatorsko afero, je končala svoje delo ter objavila svoje poročilo, ki je zelo obširno ter se deli pravzaprav na dva dela: poročilo vladne in poročilo opozicijske skupine. V preiskovalno komisijo so bili namreč izvoljeni poslanci vladnih stank in opozicije; ker se niso iz umljivih razlogov mogli ujediniti, sta obe skupini sestavili različna poročila. Vladna skupina ugotavlja pred vsem krčevito, da ni vlada v nobeni zvezi s falsifikatorji ter da je storila v polni meri svojo dolžnost. Poročilo opozicije ostro kritizira vladno postopanje. Ugotavlja, da je Bethlen pravzaprav sokrivec ponarejevalcev; prijateljski krog ministrskega predsednika je zapleten v afero. Dalje izpolnjuje poročilo podatke, katere je izdala policija v poteku preiskave ter ugotavlja malomarnost madžarskih oblast, predvsem policije in državne pravdnice, ki je celo preiskavo vodilo samo na videz. Poročilo omenja tudi ponarejanje čehoslovaške valute, v katero so bili zapleteni tudi vplivni člani nacionalistične organizacije. Končno poziva opozicija vlado, da naj odstopi, kajti če se je pod njeno zaščito in z njeno vednostjo nad eno leto pripravljalo ponarejanje tujih valut, vlada nima sedaj pravice niti je zmožna vršiti preiskavo in kaznovati krivce. Obtožbo proti falsifikatorjem lahko dvigne samo vlada čistih rok, kar pa sedanja nikakor ni. — Obe poročili sta vzbudili splošno pozornost.

Pomorsko oboroževanje Italije. Angleški listi poročajo z velikim vznemirjenjem o oboroževanju Italije na morju. Na konferenci med Mussolinijem in admirali, ki se je te dni vršila v Rimu, je bilo sklenjeno, da se zgradijo nove velikanske bojne ladije po najnovejših načrtih. Napram dosedanjim najmodernejšim bojnim ladijam bodo ti novi pomorski orjaki pomenili isto presenečenje, kot svoj čas angleški dreadnoughti. Z ojačenjem svoje mornarice hoče postati Italija najmočnejša velesila na Sredozemskem morju, kar seveda Angliji ne bo po volji.

Francosko-ruska pogajanja so se pričela dne 25. t. m. v Parizu. Konferenco je otvoril s pozdravnim govorom Briand, odgovoril mu je pa vodja ruske delegacije Rakovski. Nato so bile sestavljene razne komisije in podkomisije, ki so začele takoj s podrobnim delom na materialu, katerega bo konferenca obravnavala.

Napoved ofenzive v Maroku. Španski diktator pripravlja veliko ofenzivo proti Abd-el-Krimu. Ta ofenziva bi se naj začela začetkom aprila.

Mobilizacija v Afganistanu. Radi obmejnih sporov so že dolgo časa velika nasprotja med Rusijo in Afganistanom. V Afganistanu je sedaj izvršena delna mobilizacija in ni izključeno, da ne pride med obema državama do vojne. V tem slučaju računa lahko Afganistan na izredno podporo Anglije. Za vojno je sedaj ugoden trenutek, ker je izbruhnila v enem delu ruskega Turkestana vstaja, katere sovjeti še dosedaj niso mogli zaustaviti.

Iz Slovenije.

Kdo pošilja »Domovino«? Zadnje tedne pošiljajo iz Ljubljane na tisoče izvodov Žerjavove »Domovine« v vse župnije. Kakšen namen ima to? Z liberalnim, brezverskim listom bi radi preslepili naše ljudstvo. Naslove za »Domovino« so spisali liberalni učitelji in poštariji. Denar za to pa so liberalci (samostalni demokrati) dobili, ko so bili s Pašičem v vladi. Stotisočake so za ta ničvredni list dali milijonarji in židovske banke. »Domovina« je skriven agent velesrbov, prstožidarjev in kapitalistov. To je glasilo tiste stranke, ki je glasovala leta 1921 za to, da imamo velesrbsko ustavo, po kateri mora ves naš denar v Beograd, polni vagoni doli, prazni nazaj. »Domovina« je glasilo tiste stranke, ki pravi, da slovenskega naroda ni, ampak bi nas radi pomešali med Hrvate in Srbe. Sladke, dostikrat vabljive besede, ki jih pišejo v »Domovini«. Po vseh farah so imeli liberalni učitelji ter bogataši, ki so pristaši liberalne Žerjav-Pivkove stranke, skrivne seje, na katerih so določili, kakšna bodo širili svoj list »Domovino«. Med ljudstvo si ne upajo, zategadelj pa pošiljajo tiskani strup in ga vsiljujejo kmetu in delavcu. Kdor »Domovino« pravočasno ne pošlje nazaj, bo imel še tudi druge neljube posledice. Za naročnino ga bodo dali advokatu čez. Radi tega svetujemo našim ljudem, da takoj vrnejo ta smrdljivi list nazaj z opombo: »Ne sprejemem.« S tem bo marsikdo obvarovan velike škode in advokatskih stroškov. En klic naj velja: »Domovino« ven iz vseh slovenskih hiš!

Seja okrajnega odbora Slovenske ljudske stranke za okraj Maribor levi breg in Sv. Lenart je imela v Mariboru skupno sejo ožjega in širšega odbora SLS. Seje so se udeležili skoro vsi člani odbora iz vseh župnij. Poslanec Fr. Žebot, ki je kot načelnik okrajne organizacije predsedoval seji, je poročal o političnem in žalostnem gospodarskem položaju, v katerega nas je zapeljala Pašič-Radičeva vlada. Po poslančevem poročilu je okrajni odbor podrobno razpravljal o važnih gospodarskih in političnih zadevah. O vseh točkah se je razvila živahna razprava, katere so se udeležili mnogi člani odbora. Posebno zanimivo se je razpravljalo o gospodarskih zadevah okraja. Take seje bi bile tudi za druge okrajne organizacije SLS nujno potrebne. Tajnik Krajnc je poročal o organizaciji stranke in o časopisju. Po vsestransko zanimivi seji so se napravili ti-le sklepi: 1. Odbor vzame poročilo našega poslanca z odobravanjem na znanje ter odobrava taktiko (nastop) in delo poslancev Jugoslovanskega kluba. Naroča klubu, da vstraja v borbi proti krivici in za samoupravo Slovenije. 2. Obsoja nastop Radičeve stranke v narodni skupščini in finančnem odboru. Pribije nepobitno dejstvo, da so radičevci v Beogradu vsi in sicer od Pučlja do Kelemine glasovali julija in novembra 1925 ter tudi sedaj v proračunski razpravi za pobiranje visokih starih in za uvedbo novih davkov. Doma v Sloveniji na shodih pa valijo krivdo glede davčne preobremenitve na naše poslance, dasiravno sami vedo, da naši niso niti enkrat glasovali za kakoršnikoli davek. Odbor izreka svoje ogorčenje in obžalovanje nad takim postopanjem Radičevcev. 3. V imenu ljudstva zahtevamo od vlade, da čimprej predloži zakonski predlog o pravičnem izenačenju davkov, da se tako odpravijo največje krivice, ki tlačijo Slovenijo! — Zborovalci so izrazili željo, da bi se spomladi priredilo več velikih shodov.

Št. IIj v Slov. gor. Opozarjamo slovenske gostilničarje, vinotorce in druge interese na naš vinski sejm, ki

Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Drsojavil: Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte ponudbe!

Telefon interurban 476

kot pa zdravnika. Franco si je potegnil kapuco preko oči, izstopil in šel v gostilno »Pri kroni«.

Nekaj ur kasneje, ko je čoln že odšel, je šel malo naokoli, da bi zvedel od kakega Valsoldežana novice. Napotil se je proti lekarni Fontana in srečal na hodniku svoja prijatelja, ki sta baš prihajala iz lekarne z nekim starim možem. Padla sta mu okoli vrta in jokalala od ginjenja. Tudi ona dva sta šla iskat novice. V lekarni so govorili, da so Franca ujeli. Kakšno veselje, da ga najdeta tu, kakšno veselje, da čutijo svobodno zemljo pod nogami!

Naj mi bo dovoljeno, da se spomnim starega moža, ki je spremljal Pedraglio in odvetnika, čudno podoba malega luganskega sveta naših očetov, umetnika, ki je vreden, da se mu odkrije drug umetnik, ki je šel tako blizu mimo njega. Bil je to neki Sartorio, slikar, pesnik in igralec na kitaro, ki ste ga v teh časih večkrat lahko videli, ko je kolovratil po temnih ulicah Lugana, s svojo lepo belo brado, z belim klobukom, pomaknjenim nekoliko na desno oko, v svoji lepi črni obleki in s cvetko v gumbnici. Zelo reven, a zelo snažen, viteški napram damam, kakor napram preprostim ženam, vedno pripravljen, da zapoje ljubezensko pesem ali zabrenka na kitaro, oboževalec svojega mesta, je živel ob kruhu, siru in vodi. Iztikal in tekal je za tujci ter jim delal luganske časti. Vedno je imel polno teh opravkov, vedno se gibal med vilo Ciani, hotelom Park in vilo Chialiva. Hotel Park je bil zanj osmi čudež sveta. Pomagal je pri njegovih slovesnih otvoritvah in je bil na to zelo ponosen. Prav posebno rad je ponavljal s svojim klasičnim luganskim naglasom napev in pesem, ki mu jo je navdahnila jedilnica. »Malo je povedanega, če rečem:«

«V veliki dvorani
trobente donijo,
v njih zvoke se zliva
ta verz v harmonijo.»

(Dalje prihodnjič.)

O B L E K E

iz tpežnega ševijota 520 din., iz meliranega sukna 650 din., iz pomodnega meltona 720 din., športni kraj 800 din., iz finega kamgarna 850 din., kakor tudi hlače, površnike in vso drugo konfekcijo razpošilja veletrgovina R. STERMECKI, CELJE, št. 64. Vzorci se pošljejo za 8 dni na pogled, ilustrirani cenik z čez 1000 slikami čez razne domače potrebščine pa zastoj. Kdor pride z vlakom, dobi nakupno primerno površitev vožnje. — Trgovci engro cene.

Kjer s Tigrido Evfrat se objema,
srečen kraj ležal je med obema.
Tam je vzklil prvotni raj,
Vzklil je tudi »BUDDHA« čaj!

Zastopnika iščemo v vsakem kraju. Pripravno za vsakogar
Potreben kapital 100 din. Lep zaslužek. Ponudbe pod
»Postranski zaslužek« na: Propaganda reklamna družba z o. z., Ljubljana, Šelenburgova ulica 7 II. 60

S kapitalom 30—50.000 D vstopi gospodična v kako
dobrodošlo podjetje kot družabnica. Ponudbe na
upravo. 67 3—1

Kmetje! Najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni
bučnega olja v Mariboru. Pod mostom št. 7, južni
breg Drave. Dobijo se po ceni tudi mastni otrobi (metilo) z 48% čiste redilne snovi. 69

Vabilo na občni zbor aprovizacijske zadruge v Mariboru,
ki se vrši dne 27. februarja 1926 ob 20. uri zvečer v
hotelu »Kosovo«. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika
zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva za leto
1925 in poročilo tajništva. 3. Poročilo pregledovalcev
računov. 4. Proračun za leto 1926. 5. Sprememba
pravil. 6. Slučajnosti. Če bi občni zbor ob napovedani
uri ne bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje
brez ozira na število navzočih članov. Radi važnosti
občnega zbora se naprošate, da se istega za gotovo
udeležite. Maribor, dne 23. februarja 1926. Za na-
čelstvo: Ivan Pelikan i. r. 71

Stara

tobačna trafika

M. SLANIČ, Maribor, Slovenska ulica 2

zopet otvorjena!

Neuničljivo obuvalo

ščin, ki Vas bodo zanimali. Dobite ga brezplačno. Naročila
brez plačila, ker vam se neposredno tagaj zamenja.

je Suttnerjevo obuvalo, vsak čevelj pristoja kot umerjen. Izdelano le iz dobrega usnja, upogljivo, elegantno, moderno in trajno. Velika izbira moških in ženskih čevljev, polčevljev in sandal. V velikem ilustriranem divot ceniku svetovne trdike H. Suttner v Ljubljani št. 673 boste našli mnogo praktičnih potreb-

Med. univ.
Dr. Andrej Korenčan

ordinira od 9. do 11. in od 2. do 4. ure
Maribor, Jurčičeva ulica 8.

K r i ž e

stoječe, viseče, lesene, iz kovine
vlite, razne velikosti in litoželezne
nagrobne križe
izdeluje po zmernih cenah
„Ruda“
Domicelj & Kotoun
Maribor, Frankopanova ulica 10

Čujte!

Glejte!

Pdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice
hiteti; tam v trgovini Sumerjevi se blago jako po ceni
dobi. — Za obilen obisk se uljudno priporočam,

MARTIN SUMER, KONJICE

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICA

TOVARNA
VOLTA P. D.
MARIBOR

edino najboljši

živalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-a

Ljubljana

Telefon 913

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Gritzner, Adler in Phönix

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubled.«
— Pouk o vezenju in kupanju brezplačen.

Delavnica na razpolago.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.

P. n.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem predal svojemu večletnemu poslovođu, gospodu

Josipu Čebokli-ju

parno pekarno na Glavnem trgu št. 9 v Mariboru.

Zahvaljujoč se za zaupanje, ki sem ga užival ves čas svojega obratovanja, priporočam cenjenim odjemalcem isto svojega naslednika.

Z odličnim spoštovanjem

Strausgitl.

P. n.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznanjati, da sem prevzel od gospoda Strausgitla

parno pekarno

na Glavnem trgu št. 9 v Mariboru.

Ker sem zgoraj omenjeno pekarno že več let vodil kot poslovođa ter vsestransko užival zaupanje cenjenega občinstva, se tudi nadalje kar najtopleje priporočam cenjenim meščanom in okoličanom za obilen obisk.

Moje dolgoletno strokovno znanje je najboljšo poroštvo za točno in solidno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Čebokli.

Somišljeniki, širite naše liste!